

สรุปรายงานการประชุมวิชาการ TK Conference on Reading 2012

วันที่ 10-11 พฤษภาคม พ.ศ. 2555

ณ ห้องอโนมาแกรนด์ โรงแรมอโนมา ถ.ราชดำริ กรุงเทพฯ

ผู้เข้าอบรม

นางสาวสุภารัตน์ เดชะปรากฏ

นางสาวบษพร เย็นแข

รายละเอียดการประชุม

วันแรก (วันที่ 10 พฤษภาคม พ.ศ.2555)

วิทยากร: รศ.ดร.วรากรณ์ สามโกเศศ อธิการบดีมหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ กล่าวปาฐกถาพิเศษ เรื่อง “การพัฒนาศักยภาพและมาตรฐานการศึกษา และเรียนรู้ มาบรรยายพิเศษเรื่อง “การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาและการเรียนรู้ เตรียมพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน” ด้านแขกรับเชิญจากสมาชิกอาเซียน 3 ประเทศที่เข้าร่วม

ประกอบด้วย **ดร.ถัน ทอ คอง**

(Dr. Thant Thaw Kaung)

ผู้อำนวยการมูลนิธิอนุรักษ์หนังสือพิมพ์ และประธานบริษัทศูนย์หนังสือพิมพ์ นำเสนอรายงานเรื่อง “บทบาทของห้องสมุดพม่าในการพัฒนาความรู้ และกิจกรรมของมูลนิธิอนุรักษ์หนังสือพิมพ์” (Role Of Myanmar Libraries in Knowledge Development And Activities of Myanmar Book Aid and Preservation Foundation)

นายคาล คานน์

(Mr.Kall Kann)

ผู้อำนวยการโครงการ Room to Read Cambodia จากประเทศกัมพูชา นำเสนอรายงานเรื่อง “การอ่านและการส่งเสริมนิสัยการอ่านในโรงเรียนระดับประถมของกัมพูชา” (Reading and Promoting Habit of Reading at Primary School in Cambodia) และ

นางเนลลี่ ดาโต๊ะ พาดูกะ ฮาจิ ซันนี่

(Ms. NELLIE Dato Paduka Haji Sunny)

ประธานสมาคมห้องสมุดบรูไน นำเสนอรายงานเรื่อง “การเสริมศักยภาพวัฒนธรรมการอ่าน : มุมมองจากบรูไน” (Empowering a Reading Culture: A Brunei Darussalam’s Perspective)

วันที่สอง (วันที่ 11 พฤษภาคม พ.ศ.2555)

วิทยากร: รศ.วิทยากร เชียงกุล คณบดีกิตติคุณ วิทยาลัยนวัตกรรมการศึกษา มหาวิทยาลัยรังสิต
นำเสนอรายงานวิจัยเรื่อง “การรณรงค์ให้คนส่วนใหญ่รักการอ่านเพิ่มขึ้น” นอกจากนี้ยังได้รับเกียรติอย่างสูงจาก

ดร.เอ็น วรประสาธ
(Dr. N Varaprasad)

อดีตประธานเจ้าหน้าที่บริหาร คณะกรรมการหอสมุดแห่งชาติสิงคโปร์ (National Library Board) ในฐานะผู้ริเริ่มและผู้อยู่เบื้องหลังความสำเร็จของโครงการ Read! Singapore มาบรรยายพิเศษเรื่อง “ผลประโยชน์ทางปัญญาและสังคมของการอ่านตลอดชีวิต” (Social and Cognitive Benefits of Lifelong Reading) รวมถึงการอภิปรายในหัวข้อ “สู่ความเป็นพลเมืองอาเซียน ด้วยหนังสือและการอ่าน” โดยวิทยากรจากเพื่อนบ้านสามประเทศ

เนื้อหาการอบรม

จากงานนับเป็นจุดเริ่มต้นที่ดีของการก้าวเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ปี 2558 ในมิติของ “การอ่าน” เพื่อทำความเข้าใจและรู้จักเพื่อนบ้านให้มากขึ้นผ่านตัวอักษร จุดมุ่งหมายสำคัญของงานเน้นที่การส่งเสริมการอ่านผ่านหนังสือ โรงเรียน และห้องสมุด โดยมีแขกรับเชิญจากสมาชิกอาเซียน 3 ประเทศ คือ พม่า กัมพูชา และบรูไนดารุสซาราม มาร่วมกันแบ่งปันการส่งเสริมการอ่านของแต่ละประเทศดังนี้ “มูลนิธิอนุรักษ์และให้ความช่วยเหลือเรื่องหนังสือของประเทศพม่า มีบทบาทเกี่ยวกับห้องสมุดในประเทศพม่า ในด้านการพัฒนาองค์ความรู้และกิจกรรมต่างๆ” โดย ดร.ถัน ทอ คอง ผู้มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์หนังสือและการส่งเสริมการอ่านในพม่า และผู้ก่อตั้งมูลนิธิอนุรักษ์หนังสือพม่า เล่าถึงการทำงานของเขานในพม่าตลอดช่วงเวลาที่ผ่านมามาว่าในยุคที่พม่าอยู่ภายใต้การปกครองของอังกฤษ ห้องสมุดได้พัฒนามาก แบ่งเป็นหอสมุดแห่งชาติ หอสมุดวิชาการ หอสมุดประชาชน และห้องสมุดเฉพาะทาง แต่ผลจากรัฐบาลทหาร ทำให้ห้องสมุดขาดการดูแลและขาดงบประมาณในการก่อสร้างอาคารและซื้อหนังสือ ห้องสมุดบางแห่งมีหนังสือเพียงไม่กี่เล่ม บ้างก็เสียหายจากสงครามโลกครั้งที่สอง เช่น หอสมุดกลางของมหาวิทยาลัย (UCL) ด้วยความยากจนของประเทศทำให้ห้องสมุดมีความสำคัญมากต่อการศึกษาของเด็กๆ โดยเฉพาะในชนบท และยังต้องการความช่วยเหลืออย่างมาก ปัจจุบันรัฐบาลใหม่ของพม่าให้ความสำคัญกับการศึกษามากขึ้น มีการเปลี่ยนแปลงและปรับปรุงการพัฒนาองค์ความรู้ต่างๆ และเพิ่มงบประมาณด้านการศึกษาขึ้นเท่าตัว ปรับแผนการศึกษาใหม่หลายด้าน เช่น เพิ่มระยะเวลาการศึกษาจาก 3 ปี เป็น 4 ปี เพิ่มเงินเดือนครู ส่งนักวิชาการไปต่างประเทศ แต่ปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนายังมีอยู่มาก เช่น เด็กนิยมเล่นเกมคอมพิวเตอร์มากกว่าใช้หาข้อมูล ห้องสมุดมีคุณภาพมีน้อยเนื่องจากขาดแคลนเงิน นักเรียนไม่ได้อ่านหนังสืออื่นๆ นอกตำรา การขาดแคลนไฟฟ้า ครูขาดประสบการณ์ ฯลฯ สำหรับกิจกรรมของมูลนิธิอนุรักษ์และให้ความช่วยเหลือเรื่องหนังสือของประเทศพม่า (MBAPF) ก่อตั้งในปี ค.ศ. 2002 และมูลนิธิหอสมุดนาสิก (NLR) ที่ก่อตั้งในปี ค.ศ. 2008 หลังจากพม่าได้รับความเสียหายอย่างหนักจากพายุไซโคลนนาสิก เฉพาะห้องสมุดเสียหายกว่า 2,000 แห่ง ทำให้พม่าได้รับบริจาคหนังสือมากถึง 1 ล้านเล่ม และทางมูลนิธิก็แจกจ่ายหนังสือไปยังห้องสมุดต่างๆ นอกจากนี้ยังจัดหาโต๊ะ เก้าอี้ คอมพิวเตอร์ และการจัดอบรมบรรณารักษ์ด้วย ด้านกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของมูลนิธินี้ เน้นที่การระดมทุนเพื่อพัฒนาห้องสมุดและการสรรหาหนังสือมาเติมให้ห้องสมุด กลายเป็นแหล่งความรู้คุณภาพของชุมชน เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของประเทศ กล่าวโดยสรุป ในอดีตพม่าเป็นประเทศที่มีคุณภาพการศึกษาที่สูงมาก นักเรียนสามารถพูดภาษาอังกฤษได้อย่างคล่องแคล่ว มีห้องสมุดที่ดี

ที่สุดในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ แต่ผลพวงจากรัฐบาลเผด็จการทหารได้ทำลายทุกอย่างไปสิ้น ในวันนี้ความหวังด้านการศึกษาของพม่าเพิ่มมากขึ้นแล้ว จากการให้ความสำคัญของรัฐบาลใหม่ที่มาจากการเลือกตั้งของประชาชน

ประเด็นเสวนาเรื่องต่อมาคือ “การอ่านและการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านในโรงเรียนชั้นประถมศึกษาของกัมพูชา” โดย คาล คานน์ ผู้อำนวยการโครงการ ROOM TO READ CAMBODIA ได้รายงานถึงพัฒนาการด้านศึกษาของกัมพูชาจากอดีตถึงปัจจุบันว่าแต่เดิมการศึกษาของกัมพูชามีศูนย์กลางอยู่ที่วัด เพื่อสอนทักษะต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับชีวิต แต่หลังจากฝรั่งเศสเข้ายึดประเทศในปี พ.ศ. 2406 การศึกษาแบบตะวันตกก็เข้ามา แต่มีจุดประสงค์เพื่อทำลายระบบการเรียนแบบเดิมและคงอำนาจของตนเอง ไม่ใช่เพื่อพัฒนากัมพูชา แต่หลังจากได้รับเอกราชในปี พ.ศ. 2496 การศึกษาของกัมพูชาก็พัฒนาขึ้นมา เริ่มมีสถาบันการศึกษาในระดับสูง แต่เป็นในแง่ของการขยายจำนวนโรงเรียนและมหาวิทยาลัยเท่านั้น แต่ก็ยังไม่มีคุณภาพมากนักเพราะขาดแคลนทรัพยากรทางการศึกษาพอมากเกิดสงครามกลางเมืองในประเทศที่ทั่วโลกรู้จักกันดีว่า “ทุ่งสังหาร” ใน พ.ศ. 2518 โรงเรียนมากกว่า 1 ใน 3 ต้องปิดตัวลง กลุ่มเขมรแดงมีแนวคิดกำจัดรากฐานเก่าของสังคมแบบอนารยชนโค่นและสร้างสิ่งใหม่ๆ ขึ้นแทน หนังสือถูกปล่อยให้ผุพังหรือใช้เป็นถ่านบู่หรี คนที่มีการศึกษาสูงถูกบังคับให้ทำงานหนักหรือถูกฆ่าตาย เมื่อยุคของเขมรแดงสิ้นสุดลงในปี พ.ศ. 2522 ประมาณการว่า 80% ของนักศึกษากัมพูชาถูกฆ่าตายหรือหลบหนีออกนอกประเทศ การศึกษาของกัมพูชาต้องเริ่มจากศูนย์ คนไม่รู้หนังสือมากขึ้นกว่า 40% ครูแทบจะไม่มีเหลืออยู่ การศึกษาในตอนนั้นมีคำขวัญว่า “คนที่มีความรู้มากกว่าสอนคนที่มีรู้น้อยกว่า” และพัฒนามาเรื่อยๆ โรงเรียนประถมสร้างใหม่จำนวนมาก จนปี 2554 มีจำนวนนักเรียนประถมเพิ่มขึ้นเป็น 95.8% โดยใช้กลยุทธ์ “การศึกษาเพื่อทุกคน” มาประกันว่าเด็กทุกคนจะได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐาน 9 ปี แต่ปัญหาที่สำคัญในทุกระดับการศึกษาคือ ครูมีความรู้ไม่พอ งบจากรัฐบาลมีจำกัด ขาดแคลนหนังสือ มีการเรียนซ้ำชั้นและออกจากโรงเรียนกลางคันสูง มีสำนักพิมพ์เพื่อผลิตหนังสือน้อย รัฐบาลขาดกลยุทธ์ ฯลฯ ส่วนเรื่องวัฒนธรรมการอ่านก็ไม่เกิดขึ้นในสังคมเพราะความขาดแคลนหนังสือ และความคิดของคนในสังคมที่ว่า “การอ่านคือการทำงาน ไม่ใช่การพักผ่อนหรือความสนุกสนาน” ผู้ปกครองก็ไม่เห็นความสำคัญต่อการอ่านเท่าใดนัก ดังนั้นองค์กร NGOs จึงเข้ามาจัดโครงการส่งเสริมการอ่าน เน้นในชนบทที่ห่างไกล เช่น พัฒนาห้องสมุดเดิมและก่อตั้งศูนย์หนังสือในที่ห่างไกล คัดเลือกหนังสือที่เหมาะสมเข้ามา มีห้องสมุดเคลื่อนที่ ยกระดับการอ่านโดยทำกิจกรรมกับชุมชน เพื่อให้เด็กๆ อยากรอ่านหนังสือและชุมชนเห็นความสำคัญของห้องสมุด

สรุปการพัฒนาการศึกษา กัมพูชาเสื่อมถอยลงถึงสองครั้ง จากการยึดอำนาจของฝรั่งเศสและกลุ่มเขมรแดง ทำให้ต้องเริ่มใหม่จากศูนย์ หากมองความสำเร็จที่เกิดขึ้นในวันนี้ก็นับว่าพัฒนาที่ดีขึ้นมาก แต่ยังมีปัญหาความยากจน ขาดครูที่มีความสามารถมากพอ และการสนับสนุนของรัฐบาล ที่เป็นอุปสรรคสำคัญในการพัฒนา อีกทั้งวัฒนธรรมการอ่านยังถูกมองว่าเป็นเรื่องของอาชีพและการอ่านเฉพาะ คนที่อยากประกอบวิชาชีพครู มากกว่าจะมองว่าเป็นเรื่องของการอ่านเพื่อความเพลิดเพลินและได้ความรู้ ดังนั้นรัฐบาลกัมพูชาต้องปรับเปลี่ยนค่านิยมการอ่านก่อนเป็นอันดับแรกประเด็นเสวนาสุดท้ายคือ “เสริมศักยภาพวัฒนธรรมการอ่าน: มุมมองจากบรูไน” โดย เนลลี ดาโต๊ะ ปากู ดะ ฮาจจี ซันนี่ ประธานสมาคมห้องสมุดบรูไน ได้เล่าถึงความพยายามในการปลูกฝังวัฒนธรรมการอ่านในประเทศได้อย่างน่าสนใจ ว่าเป้าหมายของบรูไนคือ พัฒนาประชากรให้กระตือรือร้นที่จะหาความรู้ใหม่ๆ เพื่อพัฒนาศักยภาพวัฒนธรรมการอ่านให้ได้ภายในปี ค.ศ. 2035 โครงการส่งเสริมการอ่านต่างๆ ของบรูไนนี้นี้มีแนวโน้มที่ดี ทุกหน่วยงานในประเทศให้การสนับสนุน พระมหากษัตริย์บรูไนก็ให้ความสำคัญมาก แต่ก็ยังต้องพัฒนาต่อไปอีกเรื่อยๆ ปัญหาและข้อจำกัดด้านหนังสือของบรูไนคือ มีโรงพิมพ์ขนาดเล็กและมีอยู่เฉพาะในหน่วยงานของรัฐเท่านั้น สามารถพิมพ์หนังสือได้เพียง 20 เรื่อง/ปี อีกทั้งความเคร่งครัดทางการเมือง ศาสนา ทำให้ไม่สามารถนำเข้าหนังสือที่มีความอ่อนไหวต่อเรื่องดังกล่าวมาในประเทศ ได้ ด้วยความขาดแคลนหนังสือนี้จึงทำให้การพัฒนาการอ่านนั้นล่าช้า

Dewan Basaha dan Pustaka Brunei เป็นห้องสมุดที่ใหญ่ที่สุด และมีหนังสือมากที่สุดในปัจจุบัน ห้องสมุดส่วนใหญ่ของบรูไนจะอยู่ตามมหาวิทยาลัย สถาบันการศึกษา และหน่วยงานของรัฐ รวมกว่า 100 แห่ง แล้วตอนนี้ก็กำลังผลักดันให้มีห้องสมุดในมัสยิดด้วยสิ่งสำคัญคือปลูกฝังให้เด็กเล็กรักการอ่าน เพราะเป็นวัยที่กำลังเรียนรู้และส่งผลต่อนิสัยการอ่านในอนาคต ห้องสมุดบรูไนจึงมีหนังสือสำหรับเด็กค่อนข้างมาก โดยเฉพาะหนังสือที่ช่วยเสริมสร้างทักษะด้านต่างๆ จนผู้ใหญ่คิดว่าการเข้าห้องสมุดคือการอ่านหนังสือของเด็กๆ เท่านั้น แต่ในความเป็นจริงก็มีหนังสือสำหรับผู้ใหญ่ เช่นเดียวกันปัญหาหนังสือราคาแพง พ่อแม่ไม่เห็นความจำเป็นของการอ่าน ห้องสมุดไม่สนับสนุนและประชาสัมพันธ์ให้รักการอ่าน ฯลฯ และสิ่งสำคัญที่สุดคือนักเรียนจะอ่านหนังสือเพื่อสอบเท่านั้น หากเรียนจบแล้วก็จะไม่อ่านหนังสืออีกต่อไปการสร้างวัฒนธรรมการอ่านของบรูไน เช่น การจัดบู๊คแฟร์ เทศกาลการอ่าน การประชาสัมพันธ์ให้รักการอ่าน จัดตั้งกลุ่มเกี่ยวกับการอ่านในโซเซียลมีเดีย จัดตั้งบู๊คคลับ การทำกิจกรรมร่วมกับ NGOs และมีวิชาการใช้ห้องสมุดเป็นวิชาบังคับภาคการศึกษาปริญญาตรี หากไม่ผ่านก็จะไม่จบการศึกษา ปัจจุบันบรูไนให้ความสำคัญและส่งเสริมการอ่านเป็นอย่างมาก มีกิจกรรมเกี่ยวกับหนังสือและการอ่านตลอดทั้งปี แต่ก็มีข้อจำกัดเรื่องงบประมาณและข้อจำกัดทางด้านศาสนาและการเมืองของประเทศ ทำให้รัฐบาลต้องจำกัดการเข้าถึงเนื้อหาในหนังสือสำหรับประชาชน เพื่อให้ไม่เป็นภัยความมั่นคงแก่รัฐและศาสนาจากที่ทั้ง 3 คน 3 ประเทศ ได้เล่าถึงสถานการณ์ด้านการอ่านและการศึกษาของประเทศสมาชิกอาเซียนข้างต้นจะ เห็นว่า ปัญหาาร่วมกันของเราคือปัญหาความยากจน การขาดแคลนทรัพยากร หนังสือ การประชาสัมพันธ์ และข้อจำกัดจากรัฐบาล ส่งผลให้การส่งเสริมการอ่านและการพัฒนาคุณภาพการศึกษาเป็นไปอย่างล่าช้า แม้ว่าจะได้รับความช่วยเหลืออย่างเต็มที่จาก NGOs ทั้งภายในและต่างประเทศ แต่หากได้รับการสนับสนุนจากรัฐบาล ทุกอย่างย่อมไร้ความหมายส่วนในวันสุดท้าย วิทยากรทั้งสามก็มาร่วมอภิปรายในเรื่อง “สู่ความเป็นพลเมืองอาเซียน ด้วยหนังสือและการอ่าน” โดยมี ดร.เอ็น วรประสาธ ผู้บริหารสูงสุดของคณะกรรมการหอสมุดแห่งชาติสิงคโปร์ (NLB) ร่วมอภิปรายเพิ่มเติมด้วย ดร.เอ็นกล่าวถึงปัญหาการอ่านของสิงคโปร์ว่า แม้การส่งเสริมการอ่านจะประสบความสำเร็จอย่างมาก แต่โลกออนไลน์ที่เข้ามาในสังคมทำให้การอ่านของคนรุ่นใหม่อยู่นอกห้องสมุด ผู้สูงอายุเข้าห้องสมุดมากขึ้น ทำให้รูปแบบกิจกรรมการอ่านเน้นที่ผู้สูงอายุมากกว่า และด้วยความแตกต่างกันของเรื่องคุณภาพการอ่านของแต่ละประเทศในภูมิภาค การเข้าสู่ประชาคมอาเซียนจะเป็นเช่นไร ดร.เอ็นจากพม่ากล่าวว่า ความท้าทายอยู่ที่เรื่องของภาษาและประวัติศาสตร์ชาติ แต่เราสามารถแก้ไขปัญหาลำบากนั้นให้หมดไปและเป็นพลเมืองอาเซียนที่ดี เช่นเดียวกับกาล จากกัมพูชา ที่เห็นด้วยกับการเรียนรู้จากประวัติศาสตร์เพื่อไม่ให้ทำผิดซ้ำรอยเดิมอีก และหาทางร่วมมือกันสร้างความเข้าใจในความต่างของกันและกัน ในขณะที่ ดร.วรประสาธจากสิงคโปร์ย้ำว่า เราไม่ควรเพ่งเล็งถึงความแตกต่าง แต่ควรมองที่ความเหมือนกันระหว่างอาเซียน เช่น ความเชื่อ ทศนคติ หรือมรดกทางวัฒนธรรมที่ตกทอดสืบกันมา เพราะเราต่างเรียนรู้ประวัติศาสตร์ที่ซับซ้อนกันมาเหมือนกันพอแล้ว ขณะที่เนลลี้ก็เสริมว่าขณะนี้เรากำลังจะกลายเป็นชุมชนเดียวกัน แต่เรายังมองแต่ความแตกต่างกันอยู่ ขอให้เรานึกถึงสันติและเป้าหมายในการร่วมมือกันในครั้งนี้ส่วนประเด็นเมื่อประวัติศาสตร์มีปัญหาแล้วเราจะเปลี่ยนแปลงเนื้อหาให้อาเซียนเข้าใจเหมือนกันอย่างไรตัวแทนจากกัมพูชาให้ความเห็นว่า ที่ผ่านมามีรัฐมนตรีประชุมกันเรื่องการศึกษา ประเด็นที่เหมือนกันก็คือ ประชาชนในประเทศมักจะละเลยเรื่องการอ่าน และเนื้อหาแบบเรียนไม่ทันสมัย ทำให้ความรู้ความสามารถของนักเรียนไม่ก้าวทันโลก ในขณะที่ตัวแทนจากพม่าเสนอว่า แต่ละประเทศน่าจะหาหนังสือดีๆ ของตนเองออกมาแล้วแปลให้ประเทศอาเซียนอื่นๆ ได้อ่าน และหากอยากให้มีหนังสือของอาเซียนขายมากๆ ควรเริ่มจากความเชื่อมโยงกันระหว่างประเทศอาเซียน โดยนำข้อมูลทั้งหมดมารวมกันแล้วเขียนเป็นเรื่องเดียวกัน เพราะปัจจุบันเรามีแต่หนังสือเกี่ยวกับประเทศอาเซียนแยกๆ กัน แต่ยังไม่หนังสือที่เขียนเรื่องราวร่วมของกลุ่มอาเซียน ดร.เอ็นกล่าวเสริมว่า นอกจากนั้นความเหมาะสมในการจัดหนังสือให้เด็กแต่ละระดับชั้นการเรียน ก็ขึ้นอยู่กับการศึกษาของแต่ละประเทศ แต่ควรมีหนังสือเกี่ยวกับอาเซียนไว้ในห้องสมุดเพื่อให้เด็กได้ศึกษาประเทศ สมาชิกอื่นๆ ด้วย และหากเด็กไม่สนใจหนังสือเหล่านั้น ก็ควรมองจากข้างบนสู่ข้างล่าง อย่าเพิ่งไปคิดว่าเด็กจะสนใจไหม แต่เราคิดว่าจะทำกิจกรรมใดเพื่อดึงเด็กให้มาเข้าร่วมกับเราให้ได้ แล้วความสำเร็จจะตามมา สุดท้ายคือเรื่องของ “อินเทอร์เนตกับการอ่านของพลเมืองอาเซียน” ตัวแทนแต่ละประเทศต่างก็มีปัญหาที่แตกต่างกันและข้อจำกัดที่ต่างกัน สำหรับพม่านั้น การอ่านทาง

อินเทอร์เน็ตทำให้ไม่รู้ว่เด็กๆ เขาอ่านอะไรอยู่ เป็นเรื่องที่ไม่สามารถควบคุมได้ แต่กว่า 70% ของพม่ายังเป็นชนบทที่ห่างไกลอินเทอร์เน็ตยังไม่ถึง และคงจะยังเป็นเช่นนี้ไปอีกนาน ด้านกัมพูชามีความเห็นว่า การมีอินเทอร์เน็ตเป็นเรื่องที่ดี แต่บางประเทศก็มีข้อจำกัดในการเข้าถึง เช่น มีแต่เฉพาะคนชั้นสูงหรือชั้นนำเท่านั้นที่มีอินเทอร์เน็ต ซึ่งกลุ่มคนเหล่านี้ไม่จำเป็นต้องได้รับการส่งเสริมใดๆ แล้ว แต่วัตถุประสงค์การมีอินเทอร์เน็ตของเราคือ เพื่อคนชายขอบที่ขาดแคลนในขณะที่สังคมปรารถนา อินเทอร์เน็ตไม่ใช่สิ่งที่ทุกคนสามารถเข้าถึงได้ แต่เราก็ต้องเตรียมตัวให้พร้อมสำหรับอนาคต และต้องทำให้คนรักการอ่านหนังสือก่อนที่จะอินเทอร์เน็ตจะมาถึง มิฉะนั้นเด็ก ๆ จะหันไปสนใจสิ่งอื่นบนอินเทอร์เน็ตแทนการหาความรู้เพื่อพัฒนาศักยภาพในตัวเองปิดท้าย ตัวแทนจากบรูไนมองว่า อินเทอร์เน็ตในปัจจุบันไม่ได้จำกัดอยู่แค่บนคอมพิวเตอร์เท่านั้น แต่โทรศัพท์มือถือก็สามารถเข้าถึงได้เช่นกัน อีกทั้งประโยชน์ของโซเชียลมีเดียยังช่วยลดช่องว่างในการสื่อสารแכלכלง ไม่ว่าจะเป็นเฟซบุ๊ก ทวิตเตอร์ ฯลฯ ดังนั้นบรรณารักษ์ต้องมีความรู้เรื่องโซเชียลมีเดีย และสามารถเข้าถึงอินเทอร์เน็ตได้ “เริ่มต้นการอ่านจากการแลกเปลี่ยนอีเมลกันเพื่อแบ่งปันหนังสือกันอ่านใหม่” คาล คานน์ กล่าวทิ้งท้าย

จากการประชุมครั้งนี้ทำให้เรามองเห็นถึงปัญหาของแต่ละประเทศ และการเตรียมตัวเข้าสู่ประชาคมอาเซียนร่วมกันผ่าน “การอ่าน” ที่น่าจะเป็นจุดเริ่มต้นที่ดีในการศึกษา ทำความเข้าใจแต่ละประเทศ เพื่อความร่วมมือกันอย่างสันติ เข้าใจซึ่งกันและกัน และพัฒนาประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ

นางสาวสุตารัตน์ เดชะปรการม
นางสาวบษพร เย็นแซ
(ผู้เข้าร่วมอบรม)